

NERIKOMI

MITÄ ON NERIKOMI?

Nerikomi, Neriage, Agateware

Yllä mainituissa tekniikoissa saviesineeseen muodostetaan kuvioita sekoittamalla erivärisiä savimassoja keskenään, jolloin kuvio muodostuu saven rakenteeseen, ei vain pinnalle.

Nerikomi on japanista lähtöisin oleva tekniikka, kun taas *agateware* on enemmän englannista käytetty termi.

Japanin kielessä NERI tarkoittaa *sekoittaa*, KOMI tarkoittaa *painaa*. Nerikomi viittaa saveen, joka painetaan muottiin. AGE tarkoittaa *nostaa ylös* ja neriage viittaaakin dreijattuihin töihin.

Muita termejä värjätyillä savilla työskentelyyn: *marmori*, *inlay*

Tarvikkeet

- Savea
- Pigmenttejä
- Halutessasi oksideja (huomioi myrkyllisyys)
- Lakanoita
- Laakerillisia kaulimia
- Sieniä
- Muoveja
- Ligatuurilankaa
- Puukeppejä
- Hanskoja

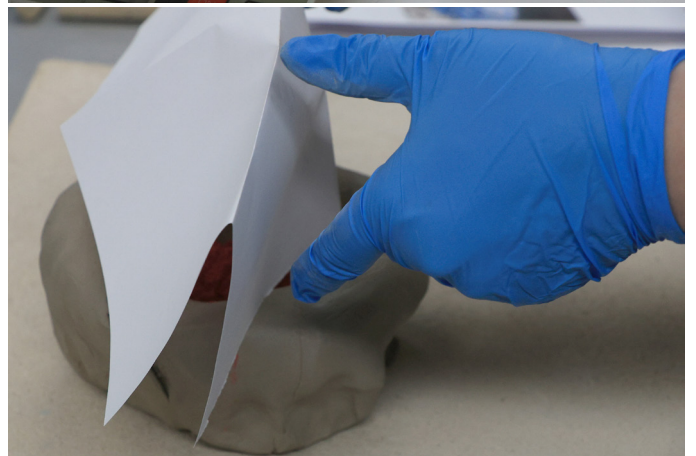
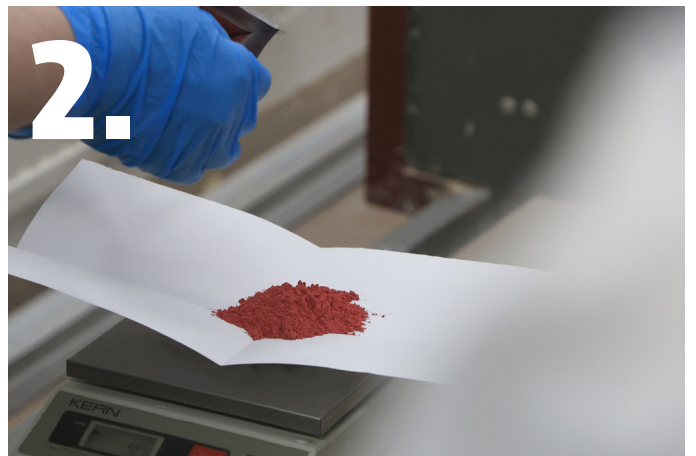
SAVIMASSAN VÄRJÄYS

Savimassaa voi värjätä keramiikkaan tarkoitettuilla pigmenteillä. Valkoisessa posliinisavessa värit sekoittuvat kirkkaammin, verrattuna vaaleaan kivitavaraan. Massan sekoittamisessa tulee käyttää hanskoja, jottei pigmenteistä imeydy haitallisia aineita ihon läpi.

Voit tehdä nerikomia myös käyttämällä vain eri värisiä savimassoja, kuten esim. puna- ja mustasavi, mutta silloin on huomioitava se, että kaikkien savien pitää kestää sama lopullinen polttolämpötila. Myös savien eri samottimäärät vaikuttavat lopputulemaan.

Tämän ohjeen kuvissa on pigmenteillä värjätty korkeanpolton vaaleaa kivitavaraa. Savi on jaettu 2 kg:n palloihin. Yhteen 2 kg palloon sekoitetaan 100 g pigmenttiä.

1. Mittaa savea 2 kg. Tee savipallosta "kippo" painelemalla siihen kuoppa.
2. Mittaa pigmenttiä 100g vaa'n avulla ja kaada se savimassakippoon. (Vink! Taittele A4 paperi neljään osaan, jolloin se toimii pigmentin "lautasena")
3. Kun pigmentti on savikipossa, lisää sinne sekaan hieman vettä, koska pigmentti kuivattaa savea.
4. Vaivaa pigmentti saven sekaan niin, että väri sekoittuu tasaiseksi. Voit välillä halkaista saven ja tarkistaa, onko massa värjäytynyt.
5. Säilytä värjättyjä savimassoja ilmatiiviisti esim. kelmun sisällä ja pusseissa.

4.

5.

NERIKOMI- ESINEEN TEKO

Eri värisistä savimassoista voi tehdä kuviointeja monin eri tavoin. Anna tilaa leikittelylle, äläkä säikähdä virheitä.

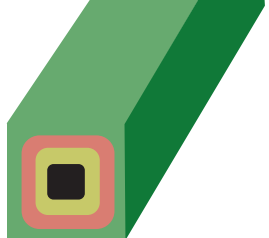
Värjätyistä savista muodostetaan erilaisia tan-koja ja palikoita, joissa kuvio muodostuu eri värisistä kerroksista tai osien asettelusta. Valmiista tangosta viipaloidaan paloja lopullisen esineen rakentamiseen.

Kuvioviipaleita asetellaan vierekkäin haluttuun muotoon. Ne "liimataan" toisiinsa kiinni vedellä ja kaulitaan yhteen. Kuvio-viipaleista muodostetaan siis kuviolevyjä ja lopulliset saviesineet rakennetaan *levytekniikalla*. Kun esine on valmis ja kuiva, pyyhittää sen pinta hellästi puhtaalla kostealla sienellä.

Levytekniikassa voi hyödyntää myös muotteja. Käytä apuna kangasta tai paperia, jotta esine irtaantuu muotista. Kipsimuotit kastellaan upottamalla veteen, jotta ne ei ime liikaa kosteutta savesta.

HUOM. Mitä ohuempi työ ja mitä korkeammalle se poltetaan, sitä enemmän voi ilmetä vääntymiä.

TANKO

1-2:

Pyöritä ensin tangon keskelle tuleva väri pötköksi (kuva 1. musta savimassa). Kauli seuraava väri levyksi ja kieputa keskipötkö tasaisesti sen sisään. Tee uusi värilevy ja kieputa taas edellinen pötkö sen sisään. Muista, että seuraavan kerroksen levy on aina vähän isompi.

Kiinnitä pötköt levyihin nihkeästi vedellä. Vesi toimii liimana, mutta sitä ei kannata käyttää liikaa.

3-5:

Mikäli haluat tavoitella lopulliselle tangolle neliskanttista muotoa, kiinnitä pötkylään neljään "kulmaan" kolmiokaitaleet (kuva 3). Kiepauta ympärille vielä savilevy (samanvärisestä massasta mitä käytiti kolmiokaitaleissa.) Näin lopputuloksena on neliskanttinen tanko.

5-9:

Valmiista tangosta leikataan *viipaleita* ligatuuralangalla. Huomioi viipaleiden paksuudessa se, että niitä tullaan vielä kaulitsemaan.

Viipaleet asetellaan haluttuun muotoon ja niitä nipistellään hieman yhteen niin, ettei niiden väliin jää ilmaa. Muista vesi liimana! Sitten viipaleet kaulitaan niin, että saadaan tasainen levy ja palat puristuvat tiiviisti yhteen.

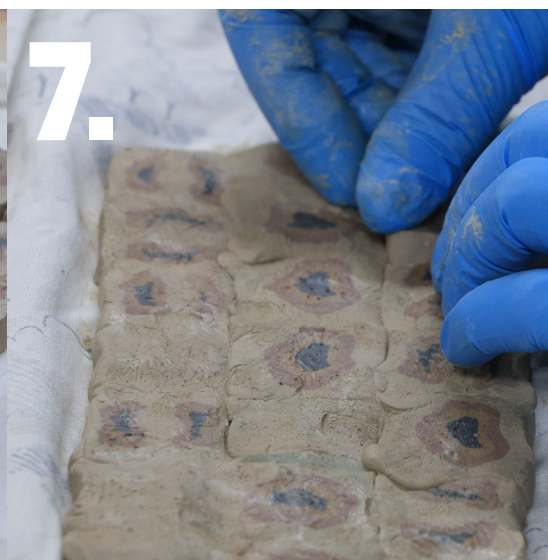
(vink! mahdollisiin reikiin voi laittaa siivun jotakin eriväristä savea)

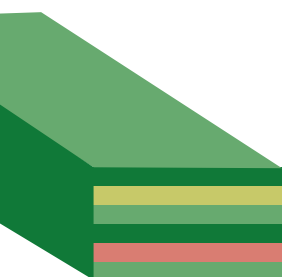
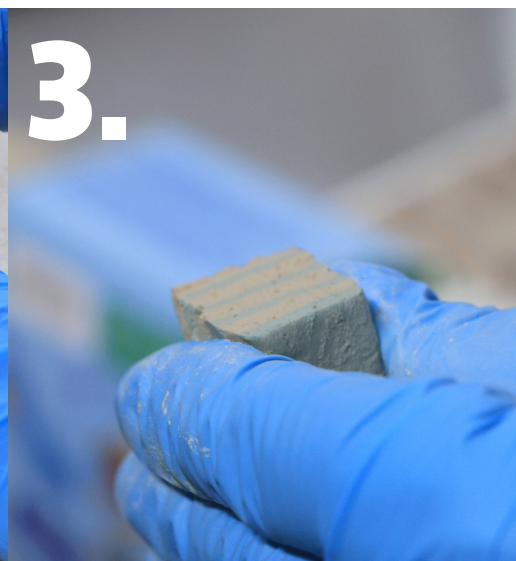
Valmis kuviolevy voidaan asettaa muottiin, tai siitä voi rakentaa jotakin levytekniikalla.

10:

Valmiin ja kuivuneen saviesineen pinta viimeistellään pyyhkimällä se hellästi puhtaalla sienellä. Huom. Käytä aina puhdasta sientä ja pese sitä pyyhkäisyjen välillä. Pyyhkäisyä tulee tehdä kuvioden viivan mukaisesti.

KUVIO: RAIDAT

1-3:

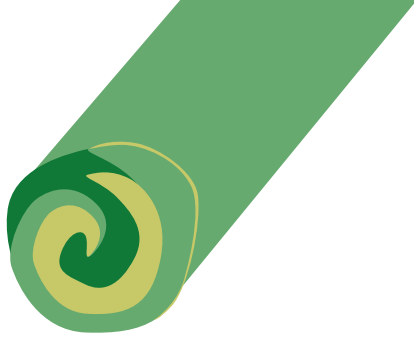
Raidallista kuviota saat, kun asetat päällekkäin moneen kerrokseen eri värisiä levyjä. Muista vesi liimana.

4-6:

Leikkaa valmiista raitatangosta viipaleita ja asettele niitä vierekkäin. Mieti tässä vaiheessa jo esineen lopullista muotoa. Huomioi viipaleiden paksuudessa se, että niitä tullaan vielä kaulitsemaan.

Muotoillessasi esinettä, voit asetella raitoja miten päin vain. Raitaviipaleiden väliin voi myös laittaa viipaleita yksivärisestä savesta (kuva 5-6).

KUVIO: SPIRAALI

1:

Tee isohko levy, johon laitat eri värisiä levyjä päällekkäin. Voit kevyesti kaulia värilevyjä laittaessasi niitä päällekkäin.

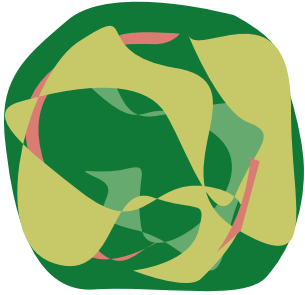
2:

Pyöräytä monikerroksinen levy pötkyläksi, jolloin sen sisään syntyy spiraalimainen kierrekuvio.

3-4:

Leikkaa spiraalipötkylästä viipaleita, joista koostat lopullisen esineen levytekniikalla.

KUVIO: MARMOROINTI

1:

Marmoroinnissa kuvio syntyy savimassaan sattuman varaisesti. Valitse esim. 2-5 eriväristä savimassaa ja ota jokaisesta pienet palat. Mikäli haluat, että jotain väriä on enemmän, ota sitä isompi pala.

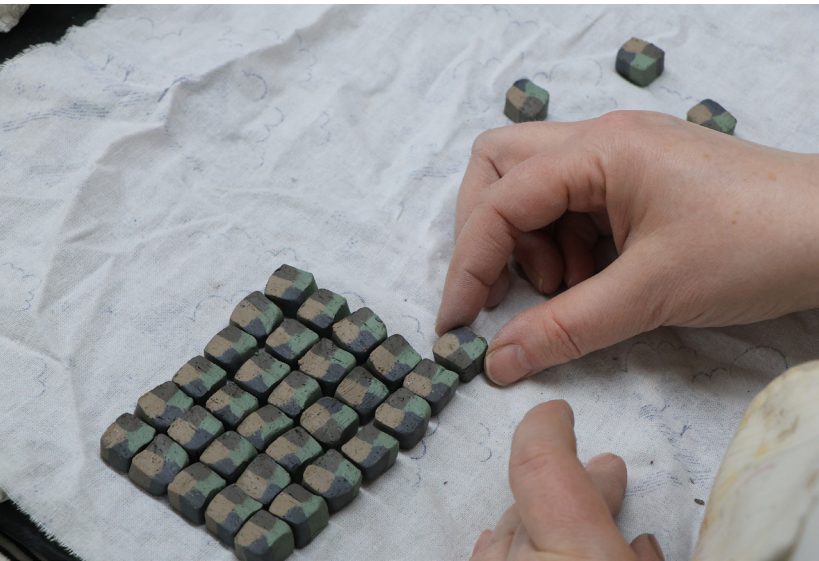
Möyhennä palat yhteen yhdeksi kokonaiseksi palaksi. Sekoita niin, ettei massaan jää ilmaa, mutta varo kuitenkin, ettei se sekoitu tasaisen väriseksi.

2:

Voit tehdä massasta joko tangon, josta leikkaat viipaleita tai valmiin levyn, josta teet lopullisen esineen.

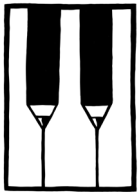

ESIMERKKEJÄ KUVIOISTA JA NIIDEN RAKENTELUSTA

SAVONLINNAN
TAIDELUKIO

Toteutettu osana lukion kuvataiteen valtakunnallista kehittämis-
tehtävää. Materiaalin on koostanut Savonlinnan Taidelukio.

Oppimateriaali on luotu kehittämistehtävän aikana toteutetun
Nerikomi -täydennyskoulutuksen sisällöstä.

Täydennyskoulutuksen ohjaaja: Susanna Tyrväinen

Kuvat: Katriina Kaija

(kuvat lasitetuista töistä ovat kurssilaisten itsensä ottamia)